40. évfolyam, 39. szám — Ára 20 fillér. — Celldömölk, 1944. szeptember 23

Kemenesalja

Politikai, társadalmi és közgazdasági heilap

Felelős szerkesztő: HORVÁTH LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Szentháromság-tér 11.

Távolbanéző szemmel.

A Dunantúl legmagasabb pontján állok. A fenyőgallérral koszorúzott kilátó tetejéről pompás kilátás nyílik. Szemem messze jár. Felém integet a dimbes-dombos Kemeneshát, előtte meg a Kisalföld. Kissé délre a Ság, meg a Somlyó csonka kúpjai buknak föl a párás levegő homályából, mögötte már csak sejteni lehet a Bakony rengetegének nyugati széleit meg a Balatonvidék előreugró előőrseit.

Hátalfordítva az ismerős vidéknek most másik irányba nézek. A kisebb-nagyobb hegyek mögött élesen, magasbatörően, szinte hivalkodva az Alpok keleti nyúlványait látom.

S ekkor hirtelen, mintha csak a barátságos őszi napsugár lopta volna szívembe, bűszkén örömteljes érzésem támad.

Most kétszeresen érzem, hogy ormon, sziklán állok. Nem közönségesen, hanem olyanon, melyen talán egy évmilliókkal ezelőtt lejátszódó, az egész Földünkön végigszántó vihar torpant meg és kényszerült kitérésre.

A földrajz tanítása szerint Magyarország területét évmilliókkal ezelőtt hatalmas hegytömb borította. Ez a hegytömb a földtani erők mindent elsöprő munkajának eredményeképpen mélyen lesüllyedt s most mi ennek a hátán élünk. De fönnmaradt, vagy újra fölemelkedett néhány része, hogy őrizze a lesüllyedt tömb nyugalmát és megtörje a feléjetartó földtani viharokat. Így őrizte meg az Irottkő is a magyar föld nyugalmát és így törte meg és kényszerítette kettévelő kitérésre azt az elképzelhetetlen nagy földtani hullámot, mely Európa és Ázsia testére felrajzolta az euráziai hegyrendszer monumentális vonalait.

Most itt állok ennek a hullámtörő ormnak csúcsán. És míg újra a melegszínű magyar tájakon jártatom szemem, büszke öntudattal gondolok annak a melegszívű népnek hivatására, mely ezt a földet ezeréve őrzi és védi.

Nem a magyar nép sorsát jelkékezi-e ez a hullámtörő hegyorom? Hiszen a magyar nép sem tesz mást, amióta itt van, mint töri a szélrózsa minden irányából feléje zúduló viharokat. S amint a magyar föld talapzatát védő óriástömb nem roppant össze a földtan viharai alatt, ugyanúgy a történelem viharainak sem sikerült a magyar népet, a magyar életerőt sem összeroppantania. Ezéreven át sziklák voltunk a népek tengerében, s ha a hullámoknak sikerült is közbe-közbe egy-egy darabot leszakítaniuk a sziklatömbről, az egészet el nem pusztíthatták. Néha talán úgy látszott, hogy egy-egy vihardagály elboritja vagy elsöpri, de a hullámok lecsendesedése után újracsak ott állott a helyén. Ott áll a ma példátlan történelmi viharában is és teljesíti Istentől kapott hivatását. A hivő ember számára meg éppen ez az isteni elhivatottság biztosítja, hogy a mostani hullámok sem fogják elsodorni, összetörni. Lehet, hogy egyes részei megsérülnek, más részei letöredeznek, megkopnak, de az egész nem pusztulhat: az ezeréves hullámtörő orom a vihar elmultával újra ott áll majd a népek tengerében, hogy továbbra is teljesítse hivatását.

Irottkő: nevét a kilátótól mintegy 40-50 méterre álló sziklára vésett néhány betűről kapta. A birtokos egyik hű alattvalója véshette bele kenyéradó urának nevét kitörölhetetlenül a sziklába. Úgy érzem ebben a pillanatban, hogy ez a kőbevésett írás figyelmeztetés: így vésszük mi is kitörölhetetlenül lelkünkbe hazánk és népünk hivatását. Mert csak addig van jogunk élni, míg hivatásunk van és teljesítjük ezt a hivatást.

(p. b)

Kovács Sándor megyéspüspök Celldömölkön és a környéken bérmált.

Szeptember hatodika óta bérmakörúton jár közöttünk *Kovács Sándor* szombathelyi megyéspüspök úr. A jánosházi esperesi kerületben kezdte meg első bérmaútját. Végigárta a plébániákat, kiosztotta a bérmálás szentségét és megerősítette a hiveket hitükben és a magyar haza szeretetében. A bérmakörút kihirdetésekor akadtak talán olyanok, akik a gazdasági és a háborús viszonyok miatt nem látták időszerűnek a bérmálást. Akik csak a külsőség szempontjából néztek a bérmálás elé, nem tudták felmérni annak lelki hatásait. Kételkedésükre alaposan rácáfoltak a mostani bérmaút tapasztalatai. Kemenesalja plébániáin szűknek bizonyultak a templomok a hivek befogadására Kovács Sándor megyéspüspök első bérmaútja valóságos diadalmenet lett. Megyéspüspökünk fáradságot nem ismerve osztogatta mindenfelé gazdag lelkének kincsett. Apostoli küldetésének mély átélésével közvetítette a bérmálkozók lelkébe a Szentlélek kegyelmét. Szent meggyőződéssel és ihletett ajakkal elmondott szentbeszédeivel felélesztette a bérmálás kegyelmét a felnőttekben. Ha ennek a bérmaútnak hatásait némikép is összegezzük, akkor őszintén azt kell mondanunk, hogy igen sokat vesztettünk volna, ha elmaradt volna a bérmálás.

A kemenesaljai esperesi kerületben eddig végzett bérmálásról a következőkben számolunk be olvasóinknak:

Alsóságon a múlt szombaton, 16-án volt a bérmálás. Kovács Sándor megyéspüspök reggel 8 órakor érkezett Szombathelyről Alsóságra *Süle Ferenc* püspöki szertartó kíséretében. A község határában dr. *Hetthéssy Jenő* főszolgabíró fogadta. A díszkapunál *Biró Kálmán* főjegyző, a templomnál pedig *Gróf Erdődy Péter* kegyúr mondott köszöntő beszédet. A bérmálkozók nevében *Hörvátli Valéria* kedvesen szavalt.

A szentmise után a főpásztor 204 gyermeket bérmált meg. Az egyházközségi társadalmi tisztelgés során *Biró Kálmán* és *Brusnik Lajos* igazgató-tanító tisztelegtek a főpásztor előtt és tettek jelentést intézményeikről. Az óvódában a kis óvódások három bájos jelenettel juttatták kifejezésre a gyermekszívek hódolatát. A főpásztor lebilincselő jósággal válaszolt a köszöntésekre, majd tisztelgő látogatást tett a Miasszonyunkról nevezett szerzetes nővérek zárdájában, gróf Erdődy Péter kegyúrnál, Biró Kálmán körjegyzőnél és Brusznik Lajos igazgatónál. Délben *Tanay Ferenc* esperes-plébános látta vendégül a főpásztort és kíséretét.

Celldömölkön.

Alsóságról szombaton délután 5 órakor érkezett meg a megyéspüspök Celldömölkre, a celldömölki méntelep káprázatos ötösfogatán. A Szentháromság-tér szélén állt a díszkapu és innét a községháza épületéig két oldalt az iskolások és levente festői sorfala húzódott. Az apátsági templom harangjai az evangélikus templom harangjaival együtt ünnepélyesen zengték a legszebb köszöntődalt a főpásztor elé. A díszkapunál *Hokkold Jolánn* községbíró a község társadalmának örömét és hódolatát tolmácsolta *Kovács Sándor* megyéspüspöknek, aki dr. *Hetthéssy Jenő* főszolgabíró kíséretében érkezett meg Celldömölkre. A gyermekszívek hálaját és ragaszkodását *Hámosiron Mária* megkapó szavalatban mondta el. Az ölöslogat az ifjúság lelkes sorfala között a községházára vitte a főpásztort. Itt a tanácsteremben gyülekeztek össze a küldöttségek a hivatalos fogadtatásra. A községháza kapujában *Lajtai Tivadar* főjegyző lendületes üdvözlő beszédet mondott.

A tanácsterem falai bensőséges, magasszínvonalú, páratlanul szép ünneplésnek voltak tanúi. Mély áhitattal csendült fel a küldöttségek ajkáról a Pápai Himnusz, amikor Kovács Sándor megyéspüspök a tanácsterem emelvényén elfoglalta helyét. Azután előléptek a küldöttségek szónokai Tömör, nemesveretű beszédek hangzottak el. Kovács Sándor megyéspüspök megérezhette, hogy Celldömölk társadalma őszinte hálával fordul a Főpásztor, az Apostol-utód felé és biztosítja ragaszkodó szeretetéről. Gyönyörű lelki csokor volt a szónokok beszéde. Hisszük, hogy sokáig zsong majd emlékezetük a lelkek mélyén. Mélló, hogy lapunk hasábjain is megörökítsük a szónokok nevét. A celldömölki társadalom nevében köszöntötték a főpásztort: 1) Halász Gyula MAV felügyelő, állomásfőnök a rom. kat. egyházközség nevében. 2) Uhlár Gyula igazgató-tanító a tanítóságtól nevében. 3) Molitórisz János evang. esperes az evangélikus és református hitközség nevében. 4) Gádoros Mihály százados a katonai parancsnokságok nevében. 5) Dr. Stiffel Ignác a kir. járásbíróság elnöke a közhiratalok és hatóságok nevében. 6) Dr. Jósa László igazgató főorvos a társadalmi egyesületek és a Közkórház nevében. 7) Szabó Lajos főszerkesztő az érdekképviseletek nevében. 8) Garray Rezső főtitkár a Katolikus Kör nevében. 9) Lajtai Tivadarné a katolikus nőegyesületek nevében. 10) Csibi Ferenc az Oblátus Szövetség nevében. 11) Márkus László a Katolikus Legényegylet nevében.

Kovács Sándor megyéspüspök ihletett lélekkel válaszolt a köszöntésekre. Először drámai erővel megrajzolta az őskeresztény életeszmét, amely magában foglalta a keresztény élet teljességét. Rámutatott az őskeresztény élettől való eltérésnek tragikus következményeire. Az őskeresztény élet példáján újul meg állandóan a kereszténység. A mélyenszántó eszmefuttatás után a megyéspüspök külön-külön válaszolt az el-

hangzott köszöntésekre. Mélyen érző magyar szívéből fakadó szavait és megnyilatkozásait dörgő tapsvihar kisérte. A válaszbeszéd után a küldöttségek imádságos lélekkel elénekelték a magyar himnuszt. Kovács Sándor atyai jósággal kezet fogott a küldöttségek tagjaival és elbúcsúzott tőlük. Akik ezen a fogadtatáson jelen voltak, boldog örömmel köszöntték meg a jó Istennek, hogy Kovács Sándort küldte a szombathelyi egyházmegyébe püspöknek, főpásztornak és jóságos atyának.

Vasárnap reggel 8 órakor 114 bérmálkozó kisérte a főpásztort az apátsági templomba. A papság élén *Jándi Bernardin* dömölki apátúr és *Tanay Ferenc* esperes fogadták. A püspöki szentmise alatt a Kat. Kör Vegyeskara énekelt *Uhlár Gyula* igazgató vezénylésével. A szentség kiszolgálása után a megyéspüspök apostoli buzgósággal szólt a megbérmáltakhoz és a felnőttekhez.

Vasárnap délután 5 órakor már **Bobán** szerepelt a főpásztor. A nemeskocs-bobai plébánia hivei hétfőn Izsákfán bérmálkoztak, de a főpásztor plébániájukon is meglátogatta őket. Az egyházmegye ezen egyik legújabb plébániáján *Ossko Emil* plébánossal együtt *Szabó Károly* országgyűlési képviselő üdvözölte a főpásztort, aki a templomban szentbeszédet intézett a hivekhez és litániát mondott, majd a plébánián elvégezte a szokásos kánoni látogatást.

Izsákfán hétfőn volt a bérmálás. Lovasbandérium és kerékpáros leventeszakasz vonult ki a főpásztor fogadására. A szépen fellobogózott községben *Biró Kálmán* körjegyző fejezte ki a lakosság hódolatát a főpásztor előtt. A nemeskocs-bobai plébánia hiveivel együtt 57 bérmálkozó volt Izsákfán. A bérmálás után a plébánia udvarán tisztelgett az egyházközség a főpásztor előtt. *Molnons Géza* kántortanító magvas beszédben számolt be az egyházközség helyzetéről. Délben *Horvath Ányos* bencés jószágkormányzó és *Kopernicky Ferenc* jószágfelügyelő látták vendégül a főpásztort.

Hétfőn délután 3 órakor a megyéspüspök Hetthéssy Jenő főszolgabiró és Tanay Ferenc esperes kiséretében meglátogatta a Sághegyi Bazaltbánya üzemét. A bazaltbánya munkásai fiúi tisztelettel sorakoztak fel a főpásztor előtt. Nevükben Tóth János munkás fejezte ki a munkásság hódolatát és köszönetét a munkásság megbecsüléséért. Kovács Sándor fogadta a munkás század tisztelgését is, azután dr *Pintér József* üzemvezető kalauzolása mellett mindent megtekintett.

Kemeneshőgyészre kedden érkezett a főpásztor. *Jánosa Ferenc* körjegyző fogadta a lakosság nevében. *Kovács Margit* verssel köszöntötte. A hivek hódolatát a templom kapujában *Gadl Gergely* plébános tolmácsolta. 69 bérmálkozó volt. A tisztelgés során vitéz *Hertelendy Béla* ny. ezredes a magyargencsi, *Szűcs Imre* kisgazda pedig a kemeneshőgyészi egyházközség életéről tett jelentést. A főpásztor Kemeneshőgyészen meglátogatta özv. Szűcs Istvánnét, Barcza Zoltán ny. huszárezredest, v. Hertelendy Béla ny. ezredest, Nunkovics Dénes földbirtokost és Jánosa Ferenc körjegyzőt.

Kemenesszentpéter gyönyörű kéttornyu templomában szerdán volt a bérmálás. Hetthéssy Jenő dr kerékpáros levente szakasszal fogadta a főpásztort. *Gyeginszky Béla* körjegyző, *Hoffer Endre* intéző és *Sebestyén Miklós* igazgató-tanitó mondtak köszöntőt és beszámolót. Az iskolások közül Kövi Valéria, Nagy Gabriella és Márkus Margit szavaltak. A papság élén *Rogács Kálmán* nagyprépost fogadta a főpásztort. aki 160 gyermeknek osztotta ki a bérmálás szentségét.

Kenyeri—Rábakecskéd bérmálási ünnepélye a legkiemelkedőbbek közé tartozott. Ide csütörtökön érkezett a megyéspüspök Süle Ferenc szertartó és *Nemes Vazul* dr. celldömölki plébános kiséretében. A község határában való fogadtatásnál itt is kerékpáros leventék díszszakasza sorakozott fel A templom előtt dr. *Horváth István* plébános, *Benkő Gyula* körjegyző, *Papp Imre* kenyeri és *Takács József* rábakecskédi egyházközségi elnök üdvözölték a megyéspüspököt, aki az esperes vezetésével egybesereglett papság élén és az ifjúsági énekkar által énekelt „Ecce sacerdos" ének akkordjai között vonult a szép templomba a 169 bérmálkozó megbérmálására. A bérmálás után a megyéspüspök fogadta a küldöttségeket. *Bibithy Horváth László* és *Miliczky László* őrnagyok a katonai alakulatok tisztelgését tolmácsolták. A plébánia udvarán sorakoztak fel tisztelgésre az egyházközségi képviselőtestületek. *Seele Mária* tanítónő a rábakecskédi, *Pethő M. Jusanna* szerzetes tanítónő pedig a kenyeri egyházközség működéséről tett tömör jelentést. A Kalász Leánykör üdvözletét *Kovács Margit* mondta el, míg *Hencz Jenő* a kenyeri, *Takács Sándor* pedig a rábakecskédi Kalot nevében tisztelgett a főpásztor előtt. Kovács Sándor örömmel hallgatta meg a jelentéseket. Zengő hangja az örömtől még ércesebben csengett, amikor válaszolt a köszöntésekre. Meghallgatta a kis iskolások és óvódások üdvözlő énekét és verseit is. Látogatást tett *gróf Cziráky Pálnénál* és a premontrei nővérek zárdájában.

Hétfőn ismét visszajön a főpásztor Kemenesaljára, hogy Sitke, Sömjénmihályfa, Ostffyasszonyfa, Vönöck és Pápóc községekben is kiszolgáltassa a bérmálást.

Megkezdték a zsidóüzletek értékesitését.

Celldömölkön is megkezdték a zsidóüzletek értékesitését. Az elmult hét folyamán három zsidóüzletet értékesitettek. Mindhárom üzletre csak egy-egy igénylő volt, akik az üzletek árú és anyagkészletére, valamint berendezési és felszerelési tárgyaira kellő időben bejelentették igényüket.

Az eddig értékesitett három üzlet a következő: A Kossuth Lajos utcai Róth féle fűszerüzlet, az ugyancsak Kossuts Lajos-utcai Kövesi Paula féle kézimunkaüzlet és a Szenthá romság-téren lévő Zollner féle csemegekereskedés.

Az értékesités a királyi kincstár, az iparhatóság és a község képviselőjének jelenlétében szakember bevonásával történik.

Az emlitett üzletek berendezési és felszerelési tárgyait valamint árukészletét Gál Gyula (a Róth féle üzletet), Schwarcz Nővérek (a Kövesi Paula féle üzletet) és Sándorfi Miklósné (a Zollner féle üzletet) kapták illetve vásárolták meg, mint egyedüli igénylők.

A többi üzlet értékesitését a jövő héten folytatják.

Tiszteletbeli leventeparancsnokok kinevezése

A Honvédelmi miniszter nevében az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője, azok közül, akik a leventeintézményben hivatalos vagy magántevékenységet folytatnak, a levente életben eredményesen szerepeltek és szerepelnek és hajlandók a leventeintézmény további anyagi és erkölcsi támogatására és egy általuk szabadonválasztott leventecsapatban vagy egyesületben pártoló tagságot vállalnak, tiszteletbeli parancsnokokká nevezett ki.

A celldömölki járásban a járási leventeparancsnokság előterjesztésére tizennyolc személyt neveztek ki tiszteletbeli leventeparancsnokká.

A kinevezett személyek a következők: Jándi Bernardin dömölki apát, Molitorisz János ev. esperes, dr. Hetthéssy Jenő járási főszolgabiró Lajtai Tivadar vezetőjegyző és Rózsavölgyi Sándor cipőkereskedő Celldömölk, dr. Ajkay Aladár Ostffyasszonyfa, Gyeginszky Béla körjegyző Egyházaskesző, Kiss Gyula ev. lelkész Vönöck, csengeri Háczky Egon földbirtokos és Jánosa Ferenc körjegyző Magyargencs, Ohm Károly főintéző Keléd, Magyar János esperes Egyházashetye, dr. Horváth László segédjegyző Kocsk, vitéz Pocza Gyula főpályamester Kenyeri Horváth Ferenc ny. tanító Mersevát Váczi Dezső ev. lelkész Kemeneshőgyész, Horváth Dezső gazdálkodó Mesteri és Vincze Lajos ev. tanító Szergény.

A kinevezetteknek a kinevezésről szóló diszoklevelet október 8-án délelőtt 10 órakor a községháza tanácstermében tartandó ünnepélyen adják át.

Egy jókarban levő

gyermekkocsi

olcsón eladó

Megtekinthető:

Császár Istvánnál

Celldömölk, Baross-u. 21.

Mért kocint a magyar ember?

Eső után hirtelen jött a meleg. A tyúkok a vadszőlő levelei alá menekültek a tüzes napsugarak elől, s ott tollászkodtak a porban. A bivalyok szekerestől cammogtak a tókába s elnyújtózkodtak, hogy csak az orruk, meg az igaszeg látszott ki a vizből. A gyerekek, libák, meg a kacsák a közös fürdőn megkezdték nyári mulatságukat. Az emberek, asszonyok ellepték a szántót, mezőt, hogy megkeressék az évre valót. Úgy, mint aratáskor, vagy szüretkor segit egymasnak a rokonság.

Az útról nem nehéz fölismerni Bürgééket. Virit a fehér fejkendő az asszonyokon, messziről látszik a fehér gatya az embereken! Néha megáll valamelyik, s az ingujjal végigtörli a homlokát.

— Na, bolond, meleg idő lesz!

A tisztartó is arra üget lóháton, nem megy el Bürgéék mellett szó nélkül:

— Jó időnk van, szomszéd!

Még azt meri mondani, hogy jó az idő!

— Ha jó, hát edd meg - gondolja magában János, de azért helyesléskeppen egyet bólint a fejével. Helyette inkább a fiára mordul:

— Ne sündérezz ott hátul, mert lemaradsz, mint az ecceri ember a póslakocsiról!

Avval fogja a kapát s úgy vágja a krumplibokorba, hogy az menten kifordul tövestül.

A tisztartó leszáll a lóról és nyújtogatja a lábait.

— De hát miért siet annyira szomszéd?

— Azért, kérem, mer ha ezen a soron fölmegyünk, akkor a pincéhez érünk.

— Akkor én is végigmegyek a soron.

— Csak gyüjjön — mondta Bürge, — de kapát nem tudok adni.

A tisztartónak nem is a kapa volt a fontos, hanem a pince. Nemsokára ott nyújtóztatta a lábait.

— Csak üljenek le — szólt hozzájuk Bürge, — osztán mán hozom is a komámat!

Ez a koma a bokálláskorsó volt. E nélkül Bürgét már el se lehet képzelni. Pinttel, vagy fülespohárral nem kezdi el.

Körülülték az asztalt.

Bürge megtöltötte a poharakat. Gyöngyözött a finom noha, amelynek már a szaga is gyógyít.

Bürge élvezettel vette kezébe a poharat. Fölemelte. Megforgatta a kezében, az ablak felé tartotta s csettintett a nyelvével, amint nézte a finom nedüt Megszagolta.

— Na, köszöntsük föl Noé apánkat!

S kocintott a tisztartóval olyan örömmel, hogy majd kiverte annak kezéből a poharat. A drága bor kiloccsant.

— Ne sajnálja tekintetes úr — mondja — a magyar ember kocéntani szokott. — S hogy a tisztartó még mindig a fejét rázta megkérdezte:

— Mér kocint a magyar ember?

— Még nem gondolkoztam rajta.

— Hát ezen nem is köll gondolkozni, tekéntetes úr, mer aki gondolkozik, az nem iszik, már pedig inni köll!

— Hát mér kocint? — kérdezte a tisztartó.

— Majd én megmondom — felelte Bürge. — Figyeljen ide! Az oskolába is tanulhatta, hogy a magyar embernek van öt érző része. Hát először is megfogja a poharat. Megtapintja Jóllakott a keze. Aztán megnézi. Jóllakott a szeme. Megszagolja. Jó szaga van neki, úgy-e? Ki van ölégitve az orra is.

— Úgy van!

— Amikor megissza, még a nyelvével is csettint. Kiölégitette a nyelvét is. Mi maradt még hátra?

— A füle.

— Úgy is van! Hát mán tudja-e, hogy mér kocint a magyar ember? Azér, hogy hallja is a bort!

Kocsis László

A gazdák rovata:

Malacok okszerű ápolása és takarmányozása.

Irta: **Hajós István**, a celldömölki m. kir. téli gazdasági iskola igazgatója.

(Folytatás.)

A malacnevelés fontos tényezője a kocák célszerű takarmányozása. Nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom gazdatársaimnak, hogy a 3 hónapos vemhes kocával napi 10-12 kg. sargarépát etessünk. Tudvalevő dolog, hogy a sárgarépa sok „A" vitamint tartalmaz, mely vitamin a növekedést van hivatva elősegiteni. Ennek nagy jelentőségét még az fokozza, hogy az állati szervezet ezeket a vitaminokat raktározni képes és a leendő szopós malacok fejlődését nagyban elősegiti. A bőségesen adagolt „A" vitamin a szervezetben mint tartalék vitamin raktározódik el arra az időre, amikor majd a szoptatás alkalmával arra a legnagyobb szükség lesz. Kocák a szoptatasi idő alatt is kapnak 10-12 kg. sárgarépát éppen ebből a célból. A malacnevelőknek két tábora van. Az egyik része azt állítja, különösen nálunk, hogy fölözött tej nélkül nem lehet malacot nevelni. Vannak tenyésztők, de csak kevés számmal, akik tapasztalataik után nagy hivei a fölözött tej nélküli nevelésnek. Különösen Németországban, ahol nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű fölözött tej, azt tapasztalták, hogy a tej nélkül nevelt malacok testsúlyban nem maradnak el a tejen nevelt malacoktól. A különbség csak annyi, hogy a fölözött tejen nevelteknek ellentállóbbak a különféle betegségekkel szemben és erősebb szervezetűvé válnak. (Mindenesetre ez is fontos megállapítás, mely nem hagyható figyelmen kívül.) A fölözött tej nélkül nevelt malacok ellentállóképességének fokozására ajánlhatom, a szopós malacoknak 3 hetes koruktól fogva, sőt a választás utan is sárgarépát felszeletelve adagolni. A tej nélkül nevelt malacoknak a betegségekkel szembeni fogékonyságat azok kevés vitamintartalmu takarmányok etetésének tulajdonithatjuk, melyet a tejen neveltek a tejben levő magas vitamintartalomnál fogva elegendő mennyiségben kaptak. Ott, ahol a sárgarépa nem áll rende kezésünkre, előnyösen lehet alkalmazni a csukamájolajat, malaconkint egy kávéskanalnyit. Mind a sárgarépával, mind a csukamájolajjal azok vitamintartalmánál fogva az állatok betegségekkel szembeni ellenállóképességét nagy mértékben növelhetjük és ennek megfelelően az elhullási százalékot is csökkenthetjük. A fölözött tej mellett még sárgarépát is etetünk, hogy ezáltal ellenállóképessebb és gyorsabb fejlődésű egyedeket kaphassunk. Volt is alom, hol 30-32 kg-os választási malacok voltak.

A szopós malacok takarmányozásának keresztülvitele a következő: először is tanácsos a szoptatás melletti takarmányozást csupan a 3-ik héten elkezdeni. Sokan vannak ugyan, akik a korábbi időpontot ajánlják, a 2-ik hét végét. Azonban a saját tapasztalatom szerint jobbnak tartom, ha a malac az első 3 héten csak anyatejjel táplálkozik. A második héttől kezdve a malac majd semmit sem fogyaszt, ellenben a takarmányt turkálásával pocsékolja.

Az egyik gazdaságban bevezettem újabban a büfferendszerű etetést, melynek előnye, hogy az állat azt eszi, amire szervezetének szüksége van. A büffé bevezetésével készítettünk egy hosszabb vályut, melyet öt részre választhattunk. A vályu hossza a malacok számától függ. Az egyes rekeszekbe faszenet, mészkeveréket (iszapolt kréta, benne 10 százalék konyhasó) sárgarépát árpadarát és fölözött tejet teszünk. Árpadarából és fölözött tejből csak annyit adunk amennyit jólzüen elfogyasztanak mig a többi mész, faszén, sárgarépa egész nap előttük van. Darát és tejet naponta 3-szor kapnak. Természetesen a vályut naponta gondosan tisztitsuk, különösen a tejes részekre vigyázzunk, hogy az naponta melegvizzel (szódával) ki legyen mosva. A fölözött tejet lehetőleg aludt állapotban adjuk a malacoknak.

A fölözött tej nélkül nevelt malacok darája ugyanaz lehet, csak 5 hetes kortól fogva a darába 15-20 százalék szójalisztet, vagy egyéb más fehérjetartalmu takarmányt tegyünk.

(Folytatjuk.)

Tábori pósta.

Tarczi János honvéd az M. 195. tábori póstaszámról irja a következőket: A keleti frontról küldöm üdvözletemet és jókivánságomat feleségemnek, szüleimnek és Ottó testvéremnek. Üzenem, hogy nagyon jól vagyok, miattam ne aggódjanak. Továbbá üdvözlöm az összes celldömölki jóbarátomat és ismerősömet, valamint vevőimet és üzletfeleimet. Mi honvédek igérjük, hogy a végsőkig kitartunk és arra kérjük az otthoniakat, hogy ők is őrködjenek a belső rend fenntartásán és családunk nyugalmán. Köszönöm a Kemenesalja szerkesztőségének a hazai hirek pontos közlését, amit hetenkint itt is megkapunk. A viszontlátás reményében küldöm hazafias üdvözletemet.

Katolikus egyházi élet.

A **Katolikus Legényegyletben** a legényesteket egyelőre minden héten hetfőn este fél 9-kor rendezik.

Rózsafüzér ájtatosság ünnepélyes megnyitása a jövő szombaton este 6 órakor lesz az apátsági templomban.

Leventeegyesületi közgyűlés. A Celldömölki Levente Egyesület mint már mult heti számunkban közöltük, folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a községháza tanácstermében. Tárgy: a leventeegyesület tisztikarának megválasztása. Riadó esetén a közgyűlés este 7 órakor lesz fenti helyen. Határozatképtelenség esetén okt. 1-én tartják meg a közgyűlést.

Halálozás. nemes Mátyássy Albin ny. huszárezredes, több hadiérdemrend tulajdonosa f. hó 17-én a celldömölki kórházban elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor volt.

Foltozó kezek.

Egy kopott, elnyűtt mukáskabátot láttam. A kabát is, a viselője is közömbös. Nem egyet lát az ember naponta egyikből is, másikból is. Nincs mit csodálni rajta: a mai világban különösen nem ritka, sőt megszokott jelenség.

Hogy mégis feltünik a sok között, annak egy az oka: foltos volt. De milyen foltos! Nem egy, se kettő, de volt rajta megszámlálhatatlan. Egyik a másik mellett, felette, alatta, jobbról-balról, mint a magyar ember mondja: folt hátán folt, a szó szoros értelmében. Úgy feküdtek egymás mellett szépen, gondosan bevarrva, mintha eredetileg is foltokból készült volna az egész kabát.

Sokszor panaszkodunk, hogy kihal a népművészet Nem kultiválják asszonyaink, leányaink nemzeti díszitő elemeinket ruháikon. Ez a foltos kabát megszégyenit minden himes vásznat, gyöngyös pártát, hurkolt, csigás, lapos, magas öltést a maga remekbe készült, szabályosan kiszabott, egymásrahelyezett, finoman körülvarrogatott mozaikjával.

Ez a valódi népművészet, nemcsak azért, mert a nép fia viseli, hanem mert a művésze való a nép közül. Vajjon ki foltozhatta volna más a legénynek ezt a csodás ruhadarabot, ha nem a nép leánya, maga az édesanya? Szegény is lehet, módos anya ilyet nem ad fiára. Nem ápolt körmű, finom hajlású ujjak varrhatták, hanem repedt, kérgesbőrű bütykös kezek, melyek talán egész nap kapanyélre görbültek, szennyes ruhát markoltak lúgos vizben, kenyeret dagasztottak, avagy súroltak, meszeltek, főztek, mosogattak s este a lámpa gyér világánál a fáradt ujjak a szív szeretetével töltött injekcióval fürgén öltögették körül a csodás mozaikot és alkották meg a leghemesebb népművészeti remeket: a foltos kabátot.

A szobrászművészek sok szép témát feldolgoztak már. Márványba faragtak egy-egy elragadó fejet, arcot, alakot, kedves, szelid állatot, virágot, lepkét s ki tudja mi mindent még? Vajjon van-e, lesz-e olyan művész, aki márványba, a legszebb karrarai fehér márványba vési ezt a bütykös, repedezett asszonyi kezet, mely szakadatlanul javitja foltozza a tépett, rongyos kabátokat s amely méltó volna a művész vésőjére?

A hazának hasznos szolgálatot tett, vagy kimagasló cselekedetet végzett polgárok megjutalmazására kitüntetéseket, érdemrendeket alapitanak birtokokat adományoznak.

Mikor és mivel jutalmazzák ezeket a dolgos takarékos asszonyokat? Ezeket a kezeket, melyek félő gonddal gyűjtik, őrzik a viselt, kinőtt ruhadarabokat, hogy alkalomadtán előszedjék s a munka verejtékében elernyedt, szétfoszlott öltözékekből leleményességükkel újat varázsoljanak

Nem igazi nemzetvédők-e ők, a vagyonmentők? Nem illetik-e őket a kitüntetések és adományok?

Fénytelenszemű, ráncoskezű, melegszívű édesanyák! Talán lesz idő, mikor titeket is észrevesznek, s a foltos ruhákból áradó anyai szeretet sugarai mögött rátok talál a jutalmazó hatalom. Addig csak legyetek a foszlott ruhák s a tépettségben hasonló magyar haza névtelen munkásai s fiaitokon keresztül szolgáljátok hittel, türelemmel.

—r e—

HIREK

Meghalt a terror géppuskázók második áldozata is. A devecseri állomáson meggéppuskázott mozdony fűtőjének Nagy Józsefnek haláláról mult heti számunkban hirt adtunk. Azóta a támadás másik sebesültje, Horváth Zoltán celldömölki mozdonyvezető is belehalt sérüléseibe. A tragikus sorsu, 31 éves, derék mozdonyvezető temetése szerdán délután 5 órakor volt. A temetésen a Máv. üzletvezetőség, a celldömölki szolgálati főnökségek és egyesületek népes küldöttséggel vettek részt.

Áthelyezés. Molnár József órabérátalányost a Máv. szombathelyi Üzletvezetősége Celldömölk állomásról Zalacsány állomásra helyezte át szolgálattételre.

Templomszentelés Vönöckön. A vönöcki új katolikus templomot amelyet oly nagy áldozatkészséggel épitettek fel, csütörtökön reggel a bérmálás napján szenteli fel Kovács Sándor megyéspüspök.

Felvétel a vasuthoz. A Máv. szombathelyi Üzletvezetősége Törkenczi Rudolfot, Németh Istvánt és Killinger Dániel órabéres vonatfékezőknek felvette.

Példaadó gondoskodás. A Celldömölki Vasutas Sport Egyesület elnökségétől vett értesülés szerint az egyesület két hűséges tagjának, a hősi halált halt Horváth Zoltán mozdonyvezetőnek és Nagy József fűtőnek egy-egy gyermekét a Sport-egyesület hadiárvájul fogadja és mindaddig, amig a vasutas hadiárvák segélyezésének kérdése intézményesen nem lesz rendezve, haviötven-ötven pengővel járul hozzá felnevelésükhöz.

Cigányok munkatáborban. A honvédelmi miniszter rendelete alapján a 18-52 éves cigány férfiakat munkatáborba szállitották. A celldömölki járásból is összegyűjtötte a csendőrség a cigányokat és a sárvári munkatáborba szállitották őket Celldömölkről 11, Alsóságról 24, Izsákfáról 1, Nagysimonyiból 3, Jánosházáról 16 cigányt vittek el. Lapunk hasábjain számtalanszor foglalkoztunk már a cigánykérdés megoldásának fontosságával és épen azért örülünk neki, hogy az első lépés megtörtént.

Értesítés. A celldömölki m. kir. téli gazdasági iskola Igazgatósága értesiti növendékeit, hogy a felső éves tanulók „Termelési verseny kiállitás" a f évi október 15-én lesz megtartva. Mind a felső, mind az alsó éves tanulók kötelesek a kiállitáson megjelenni. A kiállitással kapcsolatos aranykalászos gazdaavatás október 15-én vasárnap délután 3 órakor lesz. A felső éves tanulók terményeiket október 14-én délelőtt 8 óráig feltétlenül hozzák be az iskolaba. Azok a felsőéves tanulók, akik katonai szolgálatra vonultak be terményeiket szüleikkel hozassák be. A felső évfolyamos tanulók a kiállitás napján 50 fillért fizessenek be a bizonyitványon levő okmánybélyegre az iskola Igazgatóságánál.

NEMZETI MOZGÓ

Szombat, vasárnap, hétfő,

EGY NAP A VILÁG

Magyar világhiradó.

Szerda, csütörtök

ÁRULÓ NYOM

Ufa világhiradó.

HETI KRÓNIKA.

Külföld.

Hollandiában ejtőernyősök szálltak földre a német vonalak mögött. Német kötelékek azonnal ellentámadásra indultak.

Mind nagyobb méreteket ölt Bulgáriában a letartóztatási hullám.

A délangliai partok napok óta német tengerészeti ütegek tüze alatt állanak

Surlódásmentesen ürítették ki németek Finnországot.

Roosevelt és Churchill közös nyilatkozatot adott ki a guebeci értekezletről.

A Kölnische Zeitung a nyugatnémetországi területek veszélyeztettségével foglalkozik.

A fegyverszüneti feltételek Romániát kiszolgáltatták a Szovjetnek

Mannerheim nem fájékoztatta előre a finn országgyűlést a súlyos szovjet fegyverszüneti feltételekről

Temesvár területéig vetették vissza az ellenséget a magyar és német kötelékek.

Boulognet feladták a németek

Kétszáznál több tehervitorlást vesztettek az angolszászok.

Még nem történt meg a magyar és román követség tagjainak kicserélése.

Megtiltotta a Szovjet egy angolamerikai küldöttségnek Ploesti megtekintését.

Aláírták a finn-orosz fegyverszüneti szerződést.

A balti arcvonal északi szárnyán a németek súlyos harcban állanak az ellenséggel. Mitaunál, feltörték a szovjet állásrendszert és behatoltak a mögöttes vonalakba.

Az angol sajtot a német titkos fegyverek foglalkoztatják.

Belföld.

Az ellenség nap-nap után terrortámadásokat intéz magyar városok és községek ellen.

A magyar csapatok keményen támadják a Hegyes-Béli hegység lábainál az ellenséget.

A feketepiac felgöngyölítése során leleplezték a szentgotthárdi és a soroksári textilgyár üzelmeit.

Hatvan nappal meghosszabbították a vállalati vezetőállások betöltésének felülvizsgálását.

Megnyitották a Pázmány Péter egyetem új tanévét.

Az új kormány csütörtökön délután mutatkozott be a képviselőházban és a felsőházban.

Október 1-én és 2-án lesznek a vöröskeresztes gyűjtőnapok.

Száz kilométeres körzetből lábon hajtják a szarvasmarhát Budapestre.

A legutóbb közzétett hivatalos vetésjelentés szerint a mezőgazdaság helyzete általában kedvező.

A Kormányzó Úr vitéz Hennyey Gusztáv altábornagyot, Magyarország külügyminiszterét vezérezredessé nevezte ki.

Két szoba, konyha, kamra. lehetőleg fürdőszobás lakást keresek azonnali felvételre illetve beköltözésre. Cím a kiadóhivatalban.

A Közellátási Hivatal közleményei:

Rendelet a zsir beszolgáltatásáról és forgalmáról.

A közellátásügyi miniszter 112.3000/1944. K.M. számú rendeletével újra szabályozta a sertés és zsir beszolgáltatásának és forgalmának rendjét. Eszerint a gazdálkodó a zsirbeszolgáltatásra szánt hizott sertést 1945. február 28-ig köteles felajánlani, vagy leölni a vásárlásra jogosult sertéskereskedőnél. A zsirt a vágástól számított 8 napon belül kell beszolgáltatni, a szabadválasztású beszolgáltatásra szánt egyéb zsiradékot azonban 1945. június hó 20-ig bármikor. Ha a hatóság megállapította, hogy az a gazdálkodó, akinek sovány sertése és hizlalótakarmánya van, zsirbeszolgáltatási kötelezettségét csak hizott sertéssel tudja teljesíteni, akkor hatósági felszólítással már február 8. előtt kötelezhető a beszolgáltatásra.

Negyven kilón aluli sertés bárkinek eladható, de ez csak akkor számíthat gazdaponinak, ha a vevő gazdakönyvvel és vásárlási engedélyivel rendelkezik, vagy ha köztenyésztésre, illetve állami akció céljára, vagy vásárlásra jogosult kereskedőnek adják el. 40—100 kg. közötti sertést csak gazdakönyvvel ellátott gazdálkodók, vásárlási engedéllyel re delkező gazdakönyvnélküliek, a földmivelésügyi minisztérium megbizásából köztenyésztésre, vagy állami akciók javára vásárlók, jogosított kereskedők és az állatforgalmi központ vehetnek. Viszont 100 kg-nál nehezebb sertést — a tenyésztés kivételével — csak jogosított kereskedő és az állatforgalmi központ vásárolhat. Az ilyen sertés mindig beszamitandó a gazdaponiba.

A rendelet értelmében sertésvásarlási engedélyt csak a gazdakönyvvel rendelkezők kaphatnak, továbbá azok, akik kizárólag saját háztartásuk szükségletére vásárolnak Ha a vevőnek nincs gazdakönyve, akkor 45 napig érvényes vásárlási engedélyt kaphat a lakóhelye szerinti illetékes községi elöljáróságtól. Annak a gazdálkodónak, aki ilyen vásárlási engedélyre ad el sertést, minden sertés után jóvá irnak 400 búzaegységnek megfelelő pontot, amiből 150 pont zsirbeszolgáltatásnak számít.

Bérhizlalási szerződést július 1. óta már csak az állatforgalmi központ köthet. Ha a haszonbérlőt bérleti szerződés kötelezi arra, hogy zsirt, szalonnát, vagy hizott sertést is kell adnia haszonbér fejében, csak annyi zsirt, vagy szalonnát adhat a bérbeadónak, amennyi a helyi viszonyok figyelembevételével a bérbeadó háztartását megilleti. Ha a szerződés szerint hizott sertést kell adnia, a bérbeadó minden 4 családtagja után egyet adhat. E szolgáltatást a bérlő azonban csak akkor teljesítheti, ha az őt erre kötelező szerződést előbb bemutatta a hatóságnak.

Hajdina kiutalása.

Közli a közellátási hivatal a lakossággal, hogy a Hangya üzletekben szeptember hónapban vásárlási könyvre személyenként 20 dkg hajdinát szolgáltatnak ki. A hivatalban utalványt kérni nem kell, csak a vásárlasi könyvet kell a Hangyában felmutatni.

Kenyérgabona helyett más termények beszolgáltatása

Az a gazdálkodó, akinek összes beszolgáltatási kötelezettsége 500 búzaegységnél nagyobb és beszolgáltatasi kötelességének előírt módon való teljesítése esetén háztartásának kenyérgabona, zsir, vagy gazdaságának vetőmag szükségletét fedezni nem tudna, 1944. szeptember 30-ig irásban kérheti a közellátási [illegible] na és zsirbeszolgáltatási kötelezettségét — legfeljebb háztartási, vagy vetőmagszükségletének mértékéig — a rendeletben felsorolt termények közül az általa szabadon választott termény, termék, vagy állat beszolgáltatásával, vagy mezőgazdasági munkával teljesíthesse.

Tudnivalók a beszolgáltatási lapról.

Az a gazdakönyvvel el nem látott termelő, aki vételre jogosított kereskedőnek búzát, rozsot, kétszerest, árpát, morzsolt és csöves kukoricát, burgonyát, babot, napraforgómagot, tökmagot, hizott sertést, 20 kg-on felüli suldót, vágómarhát, növendékmarhát, vágóborjút, vágójuhot, vágóbárányt, baromfit, tehéntejet, tyúktojást és gyapjut ad el, az eladott árúk búzaegységszámа alapján 100 búzaegységenként 13.33 P jutalomra tarthat igényt. A jutalmat az eladó lakóhelye szerint illetékes községi elöljáróság előterjesztése alapján a m. kir. Közellátási Hivatal negyedévenként folyósítja.

Az ilyen gazdakönyvvel el nem látott termelő beszolgáltatási lapot kérhet az illetékes községi elöljáróságtól (közellátási hivatalitól). A beszolgáltatási lap a beszolgáltatott termények feljegyzésére szolgál. A fent fel nem sorolt termények és termékek a beszolgáltatási lapra nem jegyezhetők fel, illetőleg azok után beszolgáltatási jutalom nem igényelhető.

Nemesített vetőmagvak igénylése.

Fennálló rendelkezések értelmében minden gazdakönyvvel ellátott gazdálkodó 1944. évi termésű eredeti nemesített búza, rozs, árpa, zab és kukoricavetőmagot igényelhet, illetőleg vásárolhat, beszolgáltatási kötelességének megfelelő emelése mellett, bármely növénynemesítőtől.

Az érdekelt gazdálkodók ebben az ügyben minden közelebbi felvilágositást a közellátási hivatalban megkaphatnak.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon ismerősöknek, jóbarátoknak, rokonoknak és különösen a vasutas kartársaknak, a vasutas egyesületeknek és azok vezetőinek, akik forrón szeretett jó férjem, édesapám, fiúnk és testvérünk, a kötelesség eljesítés közben hősi halált halt

Horváth Zoltán

Máv. mozdonyvezető

temetésén megjelentek, részvétükkel fájdalmunkat enyhitették, ravatalára vagy sirjára koszorút és virágot helyeztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk.

HORVÁTH-család.

SPORT

Ikervár—Celldömölk.

Múlheti számunkban közöltük a celldömölki levente labdarugó csapat őszi mérkőzésének beosztását mely szerint most vasárnap délután az ikervári leventék csapata szerepel Celldömölkön leventebajnoki mérkőzésen. A mérkőzés délután három órakor kezdődik a ligeti sportpályán. A leventék első mérkőzése iránt a sportkörökben nagy az érdeklődés mert a celldömölki közönség a celli leventék ismételt szereplésétől a levente bajnokságban jó eredményeket, szép játékot és sportszerű viselkedést vár.

A magunk részéről a legnagyobb szeretettel köszöntjük leventelabdarugóinkat, most hogy az őszi idényben először lépnek a pályára, hogy becsülettel küzdve, öregbítsék a celldömölki sport jó hirnevét.

A közönséget pedig kérjük, hogy minden anyagi és erkölcsi támogatást adjon meg a leventelabdarugóknak.

Hálanyilatkozat.

Mindazoknak, akik tragikusan hunyt drága jó férjem,

NAGY JÓZSEF

temetésén résztvettek, ravatalára virágot helyeztek, vagy bánatomat bármilyen módon enyhitettek, ezúton is köszönetemet fejezem ki.

ÖZV. NAGY JÓZSEFNÉ s gyermekei.

Ertesitem a mélyen tisztelt hölgyeket, hogy lakásomon, Kisfaludy Károly utca 13. szám alatt

kézimunka műhelyt és előnyomdat nyitottam.

Elvállalok: szemszedést, mindennemű kézimunka és kötött holmik készitését, átszabását és javitását.

Előrajzolo mintáim a legkényesebb izlést is kielégitik!

Szives pártfogást kér

KOMATITS ANNA

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak a jó ismerősöknek, akik drága kis GYURKÁNK temetésén megjelentek és sirjára virágot hoztak, ezúton mondunk hálás köszönetet.

BARABAS GYÖRGY ÉS NEJE.

KEMENESALJA

Megjelenik minden szombaton este. Kiadja a Celldömölki Katolikus Kör. A kiadásért felel: Dinkgreve Nándor. Előfizetési dij: Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő, negyedévre 2.50 P. Csekkszám: 26.070. Hirdetések dija előre fizetendő. Készült: Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölkön.